

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษา ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญซึ่งเกิดนโยบายต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาครูให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น จากรายงานสรุปผลงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษาปีการศึกษา 2536-2538 พบว่ามีการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรในหลายรูปแบบ เช่น การประชุมนิเทศ การอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการและการสัมมนา เป็นต้น (สมพร เสวีวัลลภ, 2539) ซึ่งสัมพันธ์กับผลการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 -2539) ที่กล่าวว่าภาครัฐได้มีการอบรมครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนทุกประเภท เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การวัดและประเมินผล การเรียน ตลอดจนการจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, มปป.)

สภาพปัญหาการจัดการศึกษาที่พบในปัจจุบัน คือ ครูยังจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านการศึกษาระดับอนุบาลที่มีหลักการและวิธีการแตกต่างจากการสอนในระดับอื่นๆ ปัญหาที่พบ เช่น ยังมีครูบางโรงเรียนจัดประสบการณ์เพื่อมุ่งให้เด็ก อ่านได้ เขียนได้ และคิดเลขได้ (ชูลี ช่วยเอื้อ, 2533) ผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักการเตรียมความพร้อมให้เด็ก ต้องการให้เด็กอ่านออกเขียนได้ นอกจากนั้นงานวิจัยของนุดอนงค์ ทัดบัวขำ (2540) พบว่าครูขาดความรู้ความเข้าใจในทักษะการแก้ปัญหาไม่เปิดโอกาสให้เด็กแก้ปัญหา กิจกรรมการสอนในแต่ละวันมีมากและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาในแผนการจัดประสบการณ์มีน้อย

จากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูอนุบาลในโรงเรียนเอกชน พบว่า ครูมีความกดดันในการทำงาน เนื่องจากมีปัจจัยหลายด้านเป็นตัวกำหนดทิศทางในการทำงานของครู เช่น ด้านความต้องการของผู้ปกครอง เพราะโรงเรียนเอกชนต้องคำนึงถึงรายได้และความพอใจของผู้ปกครองเป็นเรื่องสำคัญ ด้านการยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ เนื่องจากกระยะหลังนี้ การจัดการศึกษาในระดับอนุบาลได้เกิดนวัตกรรมทางการเรียนการสอนขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้ครูต้องปรับตัวและปรับความเชื่อ ด้านการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากนโยบายปฏิรูปการศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างมากมาย ครูซึ่งเป็นผู้รับนโยบายต้อง

ทำความเข้าใจให้ถูกต้องเพื่อดำเนินการ และด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการจัด
 ประสพการณ์ระดับอนุบาล พ.ศ.2540 ซึ่งมีลักษณะเปิดกว้างมาก ทำให้ครูต้องใช้การตีความและ
 ใช้เวลาในการดำเนินการเป็นอย่างมาก จากปัจจัยดังกล่าวทำให้ครูเกิดความสับสนและไม่มี
 ความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน ครูบางคนแก้ปัญหาด้วยการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหาร
 หรือบางคนนิ่งเฉย เพราะไม่มีความเชื่อมั่นว่าจะทำถูก ไม่กล้าตัดสินใจ จนไม่มีความกระตือรือร้น
 จนเกิดเป็นความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทางการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครู และพบว่าแนวคิดที่น่าจะแก้
 ปัญหานี้ได้ คือ แนวคิดการเสริมสร้างพลังครู (Teacher Empowerment) ที่เชื่อว่า ครูมีศักยภาพ
 จึงเปิดโอกาสให้ครูได้เลือกศึกษาประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อตนเอง กระตุ้นให้ครูมี
 ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ใน
 การเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างให้ครูเกิดความรู้สึกยึดมั่นผูกพันกับองค์กร
 (Organization Commitment) พึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) โดยหลักการสำคัญของ
 การเสริมสร้างพลัง (Empowerment) คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรได้มีส่วนร่วม
 ตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ การสร้างวิสัยทัศน์ (Vision) การกำหนดพันธกิจ
 (Mission) และการร่วมมือกันกำหนดแผนงาน (Program) (Dixon,1992 อ้างถึงใน ประวิต
 เอรารวรรณ, 2539)

วิธีการในการพัฒนาบุคลากรที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิดการเสริมสร้างพลังครูที่กำลัง
 ได้รับความนิยมในสาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์วิธีการหนึ่ง คือ วิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบ
 มีส่วนร่วม (Participatory Learning and Action) เป็นวิธีการพัฒนาโดยศึกษาเกี่ยวกับประเด็นปัญหา
 เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ซึ่งถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะกึ่งทางการ
 จากคนในชุมชน พร้อมกับคนในชุมชนและโดยคนในชุมชน โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับสถานะของ
 ชุมชนเอง ซึ่งกระบวนการนี้ช่วยให้ชุมชนเกิดความรับผิดชอบจากการเป็นผู้ร่วมรับผิดชอบ
 (สุภาวงศ์ จันทะวานิช, 2540) จากหลักการดังกล่าวพบว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน มีลักษณะ
 ของการทำงานจากล่างสู่บนอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้ครูเกิดภาวะอิสระ สามารถวางเป้าหมาย
 ของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความตระหนักในหน้าที่ พึงพอใจในงาน มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรและ
 เกิดเป็นการเสริมสร้างพลัง

ขั้นตอนในการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัยและคนในชุมชนตามแนวของวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PLA) จะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การสร้างความสัมพันธ์
- 2) การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน
- 3) การร่วมกำหนดลำดับความสำคัญของปัญหา
- 4) การกำหนดลำดับความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา
- 5) การจัดทำแผนจัดการทรัพยากรชุมชน
- 6) การดำเนินการพัฒนาตามแผนพัฒนา
- 7) การติดตามผล วิเคราะห์อุปสรรคและปรับปรุงแผน
- 8) การติดตามผล

วิธีการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัยกับคนในชุมชน สามารถใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ได้แก่ Time Line, Trend Analysis, Seasonality Diagraming, Participatory Mapping, Transects, Matrix Ranking, Causal Diagram โดยอาศัยกระบวนการกลุ่ม เช่น Focus Group, Group Discussion, Group Interview ร่วมกับเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพอื่นๆ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลระดับลึกด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่าวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ได้ในหลายสาขาของการพัฒนา เช่น ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการพัฒนาชุมชนแออัด ด้านการรู้หนังสือของชาวบ้าน เป็นต้น ซึ่งผลจากการพัฒนาพบว่าผู้เข้าร่วมมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนงานและนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติได้ ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนเป็นชุมชนหนึ่งที่มีครูเป็นสมาชิกและปัจจัยต่าง ๆ ในโรงเรียนก็คล้ายคลึงกับปัจจัยต่าง ๆ ในชุมชนทั่วไป จึงเชื่อว่าวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมสามารถนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างพลังให้แก่ครู ช่วยให้ครูเกิดภาวะอิสระ เกิดความต้องการในการแก้ปัญหา ให้ความร่วมมือและสามารถแก้ปัญหาคือการเรียนการสอน ตลอดจนริเริ่มแนวทางในการแก้ปัญหาได้เช่นเดียวกับผลการพัฒนาของวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาสาขาอื่น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา การเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ครูเกิดพฤติกรรมการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ดี จนเกิดเป็นวิธีการในการทำงานหรือเป็นเครื่องมือในการนำไปพัฒนาคุณภาพการสอนได้ตลอดไป ซึ่งเป็นผลให้ครูเกิดความพึงพอใจและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพมากขึ้น

คำถามของการวิจัย

ครูอนุบาลที่เข้าร่วมโปรแกรมนี้อาจมีความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนสูงขึ้นหรือไม่ และมีพฤติกรรมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนสูงขึ้นหรือไม่

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูอนุบาลด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนกำจรวิทย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
2. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เวลาเก็บข้อมูลพื้นฐานเป็นเวลา 2 เดือน และดำเนินการทดลองใช้โปรแกรม รวมถึงติดตามผลการใช้โปรแกรมเป็นเวลา 3 เดือน รวมทั้งสิ้น 5 เดือน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ โปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูอนุบาลด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา การเรียนการสอนของครูอนุบาล ประกอบด้วย

- 1) การแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูเป็นรายบุคคล
- 2) การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน

ร่วมกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยเรื่องนี้ ถือว่าการประเมินผลสำเร็จของการแก้ปัญหาการเรียนการสอนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาที่ทำโดยตัวครูเอง มีความตรงเชื่อถือได้ เพราะครูเป็นผู้ที่มีศักยภาพที่จะตระหนักในปัญหาและสามารถดำเนินการแก้ปัญหา ตลอดจนประเมินผลการแก้ปัญหาของตนเองได้

คำจำกัดความ

วิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ใช้โปรแกรมฯและครูในโรงเรียน ในลักษณะกึ่งทางการจากครู พร้อมกับครูและโดยครูในโรงเรียน โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับปัญหาและการแก้ปัญหาการเรียนการสอนภายในโรงเรียน เพื่อช่วยให้ครูในโรงเรียนเกิดความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกัน โดยมีลักษณะการทำงานจากล่างสู่บนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ การสำรวจสภาพการจัดกิจกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลและระบุปัญหาที่พบ การจัดลำดับความสำคัญ การระดมสมองหาแนวทางแก้ปัญหาและจัดลำดับความเป็นไปได้ การวางแผนแก้ปัญหา การดำเนินการแก้ปัญหาและการติดตามผล

ปัญหาการเรียนการสอน หมายถึง สภาพที่ครูไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน ในด้านการมีแนวคิดและหลักการทางการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน ด้านการดำเนินกิจกรรมในชั้นเรียน ด้านการปกครองชั้นเรียนและด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูอนุบาล หมายถึง การที่ครูแสดงพฤติกรรม หรือกระทำการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนการสอน จนกระทั่งปัญหานั้นลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป ความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวัดได้จากครูมี

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาไปในทางบวกทั้งที่เป็นการแก้ปัญหาการเรียนการสอน เป็นรายบุคคล และการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาไปในทางบวก หมายถึง การที่ครูมีการ กระทำและ แสดงออกเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไปจากเดิม ในลักษณะที่ช่วยให้การดำเนินการ แก้ปัญหานั้นเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์จากการสังเกตและสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยร่วมกับการประเมินตนเองของครู

การแก้ปัญหาการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล หมายถึง การที่ครูแต่ละคนทำให้ปัญหา การเรียนการสอนที่มีอยู่ลดลงหรือหมดไป ในด้านการมีแนวคิดและหลักการทางการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน ด้านการดำเนินกิจกรรมใน ชั้นเรียน ด้านการปกครองชั้นเรียน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน การบรรลุผลสำเร็จของ การแก้ปัญหาวัดจากการที่ครูอนุบาลจำนวนครั้งหนึ่งขึ้นไปประเมินว่าปัญหาการเรียนการสอนใน ด้านนั้นได้รับการแก้ไขจนลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป

การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน หมายถึง การกระทำ และการแสดงออกของครูอนุบาลแต่ละคน เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกับครูคนอื่นๆ ในระหว่างการใช้โปรแกรม ประกอบด้วย การสำรวจสภาพการจัดกิจกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลและ ระบุปัญหาที่พบ การจัดลำดับความสำคัญ การระดมสมองหาแนวทางแก้ปัญหาและจัดลำดับ ความเป็นไปได้ การวางแผนแก้ปัญหา การดำเนินการแก้ปัญหาและการติดตามผล วัตถุประสงค์จากการที่ ครูอนุบาลจำนวนครั้งหนึ่งขึ้นไป ทำงานร่วมกันในขั้นตอนต่างๆ ของการแก้ปัญหาการเรียน การสอนร่วมกัน

โปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้เชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ใช้โปรแกรมกับครูอนุบาล เพื่อช่วยให้ครูเกิดความตระหนักและความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในโรงเรียน ในลักษณะการทำงานจากล่างสู่บน โดยสาระสำคัญของโปรแกรมได้จากการนำแนวคิดเกี่ยวกับการ เสริมสร้างพลังครู การพัฒนาการเรียนการสอน และวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มาประกอบกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูอนุบาล ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรม เนื้อหา การดำเนินการใช้โปรแกรม เอกสารและสื่อประกอบ

การใช้โปรแกรมและการประเมินผล การดำเนินงานมี 2 ขั้นตอนคือ ขั้นเตรียมการ ได้แก่ การดำเนินการเพื่อสร้างความคุ้นเคยและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของครูอนุบาลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ลักษณะและสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้โปรแกรมเลือกโรงเรียนเข้าไป สังเกต สัมภาษณ์เพื่อประเมินปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมและเลือกคณะทำงาน และขั้นจัดกิจกรรม ได้แก่ การดำเนินการเพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดความตระหนักและแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้เตรียมไว้ในขั้นเตรียมการ โดยความร่วมมือกันสำรวจสภาพการจัดการจัดกิจกรรม และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้แก่ ระบุปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา ระดมสมองหาแนวทางแก้ปัญหาลำดับความเป็นไปได้ วางแผนการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหาและติดตามผล

การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการซึ่งประกอบด้วยการนำแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังครู การพัฒนาการเรียนการสอน และวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มาประกอบกับผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดเป็นสาระและรายละเอียดในโปรแกรม การจัดทำเอกสารและสื่อประกอบการใช้โปรแกรม การทดลองใช้โปรแกรม และการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมให้สมบูรณ์

ครูอนุบาล หมายถึง ครูประจำชั้นที่จัดการเรียนการสอนในชั้นอนุบาลปีที่ 1 – 3 ของโรงเรียนกัจจรวินัย ในปีการศึกษา 2542

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย

- 1.1 การศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสังเกตแบบ

มีส่วนร่วม (Participatory Observation)

- 1.3 การศึกษาสภาพจริงด้วยการสัมภาษณ์
- 1.4 การสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปปัญหา

**ขั้นที่ 2 การสร้างโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน
ของครูอนุบาลด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวิธีดำเนินการดังนี้**

- 2.1 การกำหนดกรอบการพัฒนาโปรแกรมฯ
- 2.2 การกำหนดกรอบแนวคิดของโปรแกรมฯ
- 2.3 การสร้างเอกสารและสื่อประกอบการใช้โปรแกรมฯ

**ขั้นที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน
ของครูอนุบาลด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวิธีดำเนินการ ดังนี้**

- 3.1 การจัดทำดัชนีสำหรับการเก็บข้อมูล
- 3.2 การกำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร
 - 3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประจำชั้นอนุบาลโรงเรียนกำจรวิทย์
จำนวนทั้งสิ้น 17 คน
 - 3.2.2 ตัวอย่างประชากร คือ ครูประจำชั้นอนุบาลโรงเรียนกำจรวิทย์
จำนวน 8 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง
- 3.3 การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 - 3.3.1 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู
 - 3.3.2 แบบบันทึกการสัมภาษณ์ครู
 - 3.3.3 แบบวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน
 - 3.3.4 แบบบันทึกสรุปพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนและ
หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ
- 3.4 การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - ระยะที่ 1 การใช้โปรแกรมขั้นที่1 การเตรียมการก่อนจัดกิจกรรมส่งเสริม
ความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูอนุบาล
 - ระยะที่ 2 การใช้โปรแกรมขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถใน
การแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูอนุบาล และการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย
 - ระยะที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน
- ของครูอนุบาลด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวิธีดำเนินการตามลำดับดังนี้

4.1 การนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงโปรแกรมฯ

4.2 การนำเสนอโปรแกรมฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางเบื้องต้นที่จะส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูอนุบาลเพื่อพัฒนาวิธีการทำงานและเป็นเครื่องมือในการทำงานตลอดไป ซึ่งส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีในการทำงานตลอดจนเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตน
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละองค์กร และเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาครู

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย